

**ДВНЗ «Прикарпатський національний університет  
імені Василя Стефаника»**



**МЕМОРАНДУМ  
РОБОЧИЙ ПЛАН ПРОЕКТУ  
НА 2017-2022 РР.**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ПРОЕКТ  
“ГІРСЬКА ШКОЛА: СТАН. ПРОБЛЕМИ.  
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ”**



**RESEARCH PROJECT  
“MOUNTAIN AREA SCHOOLS.  
CONDITION, PROBLEMS,  
PROSPECTS OF DEVELOPMENT”**

<p>Основна ідея проекту/ Діяльність, галузь досліджень</p>	<p align="center"><b>НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ПРОЕКТ “ГІРСЬКА ШКОЛА. СТАН. ПРОБЛЕМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ” МЕМОРАНДУМ Робочий план на 2017-2022 рр.</b></p>
<p>Проект/Діяльність (опис)</p> <p><b>НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ПРОЕКТ “ГІРСЬКА ШКОЛА. СТАН. ПРОБЛЕМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ”</b></p>	<p><b>1. МЕТА (ІДЕЯ) ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОЕКТУ</b></p> <p>На основі аналітичного вивчення соціально-економічних, геоетнологічних умов та організаційно-педагогічних особливостей діяльності гірської школи:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– виявити специфіку навчання, виховання і розвитку учнів в умовах гір;</li> <li>– науково обґрунтувати принципи, зміст, форми і методи роботи гірської школи;</li> <li>– розробити систему рекомендацій і заходів щодо підвищення ефективності її роботи.</li> </ul> <p>Першочерговими завданнями є:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– використання нових інформаційних технологій, дистанційного навчання, системи Інтернет для покращення роботи гірських шкіл, у тому числі створення системи надання науково-методичної допомоги вчителям;</li> <li>– вивчення геопсихічних та геоетнологічних особливостей гірських жителів, традицій, звичаїв та обрядів горян і їх впливу на навчання, виховання та розвиток учнів в умовах гір;</li> <li>– орієнтація учнів на вивчення природничих наук, іноземних мов, залучення їх до традиційних видів діяльності з народно-прикладних видів мистецтва і праці;</li> <li>– вивчення особливостей змісту, форм і методів підготовки вчителів, вихователів, практичних психологів, соціальних педагогів в університеті для роботи в гірських школах;</li> <li>– підготовка пропозицій для державних органів управління освітою, органів місцевого самоврядування, керівників освітніх закладів щодо підвищення ефективності роботи гірських шкіл, особливо з проблем виявлення обдарованих дітей, орієнтації учнів на поглиблене вивчення природничих наук, іноземних мов, мистецько-прикладних видів навчання і діяльності;</li> <li>– проведення порівняльного аналізу наукових концепцій, підходів, розробок та практичного досвіду з проблем роботи гірських шкіл України з іншими країнами Європи і світу. Об’єднання зусиль науковців університету з ученими Європи і світу з метою дослідження проблем гірської школи.</li> </ul> <p><b>ГАЛУЗЬ ДОСЛІДЖЕНЬ:</b></p> <p>Результати будуть використані і вже використовуються за такими <b>напрями дослідження:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Підготовка вчителів для роботи в гірських школах; рекомендації і розробки щодо профільного спрямування роботи гірських шкіл; просування ідей, інноваційних технологій, розробок та освітніх послуг на ринки інших країн, де функціонують гірські школи.</li> <li>- Організація науково-дослідницької роботи науковців, учителів-практиків, студентів, яка спрямована на дослідження різних аспектів</li> </ul>

розвитку дітей-горян, їх навчання і виховання .

- Підготовка висококваліфікованих спеціалістів для організації інклюзивного навчання в гірських регіонах.

- Підготовка інформаційно-методичного супроводу, психолого-педагогічних рекомендації для вчителів, керівників шкіл, органів управління школами Карпатського регіону щодо організації шкільних освітніх округів, опорних шкіл, визначення профілю гірських шкіл; робота із здібними і талановитими дітьми (створення банку даних обдарованих учнів, вихідців із гірських регіонів); профорієнтація і профвідбір випускників шкіл на вчительські професії; організація роботи щодо залучення вчителів гірських шкіл до підвищення кваліфікації, перекваліфікації, що сприятиме підвищенню їх професійної компетентності та педагогічної майстерності, скерування на навчання в магістратуру, аспірантуру тощо.

- Поширення матеріалів дослідження (готового продукту) на освітні ринки інших країн. Це: інформаційна підтримка жителів гірських міст і сіл; науково-методичний супровід діяльності педагогів у віддалених гірських школах; організація якісного дистанційного навчання у Карпатському регіоні України; спрямування школи на поглиблене вивчення предметів науково-природничого, фізико-математичного циклів та іноземних мов.

- Дослідження впливу гірського ландшафтно-кліматичного і соціального середовища, як важливого чинника формування життєвої філософії та психології горян.

- Вивчення проблеми охорони здоров'я дітей в умовах гірського середовища та оздоровчі можливості Карпат. Рекреаційно-оздоровчі можливості Карпат і їх використання для фізичного розвитку, виховання особистості та покращення безпеки життєдіяльності в горах

- Проведення порівняльного аналізу різних напрямів наукового вивчення проблеми впливу гірського середовища дасть змогу не лише поділитись досвідом урахування впливів сил природи на виховання і розвиток дітей, але й встановити певні закономірності щодо організації навчально-виховної роботи, створення сприятливого середовища для організації дозвілля, налагодження соціокультурної діяльності в умовах гірського регіону в рамках Міжнародної програми «Освіта для сталого розвитку».

- Створення сприятливого соціокультурного освітнього простору в гірському віддаленому населеному пункті з метою збереження етнічних, психічних та інших особливостей горян, шляхом застосування у навчально-виховний процес надбань етнопедагогіки, ширшого використання у системі виховної роботи звичаїв і традицій, надбань культури та побуту, життєвої філософії горян, що сприятиме формуванню самоідентичності та впливатиме на всебічний розвиток дітей-горян.

Продовження видання наукового фахового журналу з педагогічних наук «Гірська школа Українських Карпат». (Видання популяризує дослідження з гірської тематики, висвітлює сучасні доробки науковців з різних країн світу з окресленої проблеми).

Створення електронного науково-методичного видання «Педагогічна скриня» для педагогічних працівників, батьків та учнів гірських шкіл.

**Програмні цілі:** наукове обґрунтування принципів, змісту, форм і методів роботи гірської школи; розробка системи рекомендацій і заходів щодо підвищення ефективності педагогічної діяльності вчителів гірських шкіл України.

**Тематична спрямованість.** Висвітлення актуальних проблем діяльності сільських шкіл України, в тому числі – гірських регіонів – Українські та зарубіжні Карпати.

Організація на базі гірських шкіл (Карпатського регіону) регіонального міжнародного експериментального майданчика «Розвиток особистості в умовах гірського середовища», «Гірська школа як осередок соціокультурного розвитку громади» (2017-2022 рр).

**Мета діяльності експериментального майданчика:** вплив соціокультурного простору (сім'ї, школи і громадськості) Карпатського регіону, природного середовища на розвиток і формування особистості.

**Напрями діяльності:**

Продовження роботи над створенням «Міжнародної Асоціації дослідників гір».

- Розширення напрямів діяльності творчої лабораторії Міжнародного науково-освітнього проекту «Гірська школа Українських Карпат», залучення зарубіжних дослідників гір до роботи у творчій лабораторії. Творча лабораторія об'єднує науково-педагогічних працівників, учителів-практиків, студентів, учнів загальноосвітніх шкіл, які займаються освітньою діяльністю у гірських регіонах країни.
- Збір матеріалів для видання колективної монографії «Розвиток особистості молодшого школяра в умовах гірського середовища»;
- Продовження роботи над науковою проблемою «Розвиток особистості молодшого школяра в умовах гірської школи».
- Проведення Міжнародних науково-практичних конференцій. За участю науковців України, США, Польщі, Словаччини, Словенії.

### **ІДЕЇ ТА ГІПОТЕЗИ ПРОЕКТУ.**

Планується вивчати, аналізувати, узагальнювати та встановлювати закономірності роботи школи в конкретному гірському геопросторі.

Життя спільноти в горах сьогодні вирізняється високою духовністю, а не розвинутими технологіями, а також багатими своєрідними традиціями, які необхідно поєднати з інноваційним змістом, формами і методами діяльності.

Дослідники намагатимуться вникнути в реальний процес збалансування технологічної раціональності і ще не втраченої духовності, сьогодишнього прагматизму і романтизму гірських спільнот, наступальної підприємливості і природолюбності мешканців гір.

Робота гірської школи, природний розвиток дітей, їх навчання і виховання відбуваються в особливому духовно-екологічному середовищі, яке уже втратили в результаті швидкого технічного

	<p>прогресу мешканці міст і промислових районів з їх відчуженням від природи, постійними стресами, хронічною втомою і штучним довкіллям.</p> <p>Життєві цінності горян, їхнє душевне здоров'я, оптимізм, духовні сили, власна система життєзабезпечення в складних географічних умовах – усе це не може не відбитись на світосприйнятті і світорозумінні дітей-горян, на роботі вчителів і школи.</p>
<p>Особа, відповідальна з боку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p>	<p><b>Координатори проекту:</b>  <b>Москаленко Юрій Михайлович</b>, кандидат філософських наук, професор, директор Івано-Франківського коледжу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»; заступник головного редактора журналу «Гірська школа Українських Карпат».  <b>E-mail:</b> 60moskalenko@ukr.net <b>T.+38 050 373 8295</b>  <b>Червінська Інна Богданівна</b>, кандидат педагогічних наук, доцент Педагогічного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», керівник творчої лабораторії Міжнародного науково-освітнього проекту «Гірська школа», відповідальний секретар журналу «Гірська школа Українських Карпат».  <b>E-mail:</b> chervinska.inna@gmail.com <b>T. + 38 050 671 61 06</b></p>
<p>Особа, відповідальна з боку університету-партнера (ім'я, факультет) координатор</p>	
<p>Часові рамки проекту</p>	<p><b>2017- 2022 рр</b></p>

Дата:Підпис